

Thema: Offeren

(o.a. voorbereidend op de herindeling van de kringen)

Lezen: Exodus 12:3-6; Marcus 8:34-38

(andere lezingen tijdens de preek)

Gemeente van onze Heer Jezus,

Slide Kill your darlings

Dit is een term die voor het schrijfproces wordt gebruikt. Het zijn zinnen die je intuïtief opschreef en die meteen klopten. Prachtig zeg je daar wat je wil zeggen. Voor je gevoel. En toch, als je de voorstelling of het boek uiteindelijk hebt samengesteld. Dan heb je ze moeten schrappen. Omdat ze niet in het geheel pasten. Je bent aan die ene zin, die goeie grap, die prachtige sketch gehecht. Maar toch heb je hem met pijn in je hart moeten weglaten. Vanwege het grotere geheel.

Offeren in de Bijbel heeft iets van 'kill your darlings'. Kijk, sléchte zinnen of passages. Dat kost geen moeite. Maar juist als het mooi is en het je aan het hart gaat. Dan is het een offer, dat gevraagd wordt. Laten we er maar eens naar kijken.

Slide **Jezus volgen vraagt offers**

Slide Mag het iets kosten? (met plaatje lam)

Jezus zegt zelf: mij volgen is: je kruis op je nemen. Het is je leven verliezen. Superradicale uitspraak. We hebben deze week de oorlogsdoden weer herdacht. Mensen, die voor hun idealen. Soms zelfs: voor de idealen van anderen! Mensen die hun leven gaven. Voor jouw en mijn vrijheid. Nou, dat is wat Jezus eigenlijk zegt hè: je leven verliezen.

Ik moest ook denken aan onze Chinese broers en zussen hier in de kerk. Alles achtergelaten. Hun leven. Dat betekent: hun comfort, hun familie en vrienden, hun positie, hun thuis. Alles achtergelaten. Hun leven verloren in het volgen van Jezus.

In Israël was het verplicht om je oudste zoon te offeren. God heeft recht op je leven. Op je toekomst. Omdat God geen mensenoffers wil, mocht je je kind vervangen door een dier. Maar de Heer wilde je daarmee leren: alles is van mij. Ik hou van je. Voor alles uit. Ik heb alles voor je over. Heb daarom ook alles voor mij over.

Een Pesach lam. Mannelijk dier. We lazen daarover. Gaaf. Volmaakt. Het mooiste dier van je kudde. En als je geen kudde had. Dan had je misschien voor vlees en melk twee of drie dieren. En dan het mooiste lammetje dat geboren was. Of dat je gekocht had. Misschien wel het huisdier van je kinderen in die tijd. Je trok daar mee op. Je was er aan gehecht. Dat moest dan weg. Een soort Flappie 2.0. Ineens is het hok leeg. Offer aan God. Tranen met tuiten.

Dus mag het iets kosten? Jezus zegt: mij volgen kost iets. Je leven. God zegt: mij dienen kost iets. Je lievelingsdier, je toekomst.

Hoe breng je dat op?

Nou, je zou je allereerst kunnen afvragen:

Slide Wat levert het op? (met plaatje schaakstuk)

Bij schaken spreek je soms ook van een offer. Je offert een stuk op. Maar dat is altijd om er zelf beter van te worden. Zo is het ook bij andere sporten. Bijvoorbeeld bij judo. Offerworpen zijn dat je dan jezelf laat vallen en als het ware in een underdogpositie manoeuvreert. Om vervolgens toe te slaan en de ander op zijn rug te gooien. Ippon. Je offert dus iets op met als doel er zelf beter uit te komen.

Bij religie is dat ook zo. Offeren om de toorn van de goden tegen te houden. Offeren om voorspoed te krijgen. Offeren om er iets voor terug te krijgen. En dat is ook de belofte die geloof vaak doet. Offer je leven en je krijgt 70 maagden in de hemel.

En dat is door het hele leven verweven. We zijn best bereid iets op te offeren. Als het ons daarna maar weer wat oplevert. Ik heb deze preek voorbereid met kring 9. En daar werd dat ook eerlijk zo benoemd: altijd is er in de sociale omgang die berekening: wat levert het mij op. Als ik naar een feestje ga waar ik niet zoveel zin in heb. Als ik iemand voorlaat bij de kassa. Als ik geld geef aan een goed doel. Zo werkt het vaak bij ons. Bij mij in ieder geval. Het levert mij iets op. Een goed gevoel. Een wederdienst van de ander. Populariteit. Zoiets.

Het christelijke geloof is wat dat betreft anders. Daarin wordt gevraagd onbevangen te offeren. Het is niet gezegd dat je voorspoed krijgt als je geld geeft aan de kerk. Je krijgt in onze kerk geen betere bank voor in de kerk met je naam als je meer geeft. – Hooguit krijgen we lekkerdere stoelen als we *met z'n allen* meer geven. Maar dat is iets anders. – Maar dus: het is niet gezegd dat je er iets voor terug krijgt als je offert. In het Oude Testament was dat nog wel zo. Dat was de belofte. Maar in het NT niet. Als je Jezus volgt en daarvoor offers brengt. Dan geeft dat niet ineens voorspoed en geluk. Jezus belooft wel dat je, als je je leven wilt verliezen, dat je dan nog iets groters terugkrijgt. Namelijk het leven uit zijn handen. Maar je weet niet hoe dat uitwerkt. Je leven heb je in handen. Als je dat uit handen geeft, wat geeft hij er dan voor terug? Da's moeilijk concreet te maken. En daarom onzeker.

Dus de vraag: hoe breng je dat op? Die kun je niet beantwoorden met: ik doe het omdat het mij meer oplevert dan ik had. Ik maak winst. Nee, zo werkt het in het christelijke geloof niet.

Dan kun je je afvragen: doe ik het dan omdat het wordt opgelegd?

Slide Vrijwillig of opgelegd?

Er zijn kerken waarin gezegd wordt: jij moet 10% van je inkomsten aan de kerk geven. De tienden. Dat doen wij hier niet. Er is een richtlijn voor een financiële bijdrage. Zeker. Maar mensen die daar niet aan meedoen worden niet uit de club gezet. Je hoort er net zo bij.

Er zijn kerken waar kringen verplicht zijn. Waar je van bovenaf ingedeeld wordt en dan moet je het maar roeien met elkaar. Dat doen we hier niet. Echt niet. Er valt altijd over te praten. Ook de komende tijd. Dinsdag zit de kerkenraad met de Commissie Gemeenteopbouw om door te praten over de nieuwe kringindeling. Vandaar dat vorige week in de zondagsbrief stond, dat je het liefst per mail moet reageren. Dat staat er zodat we dan voor dinsdag al input hebben. En meteen na deze dienst is er uitgebreid ruimte voor reactie. En ook na dinsdag zal er gepraat worden. Alle ruimte dus voor gesprek en meedenken.

Wat bij offers geldt: als je het uit verplichting doet. Dan kan God daar niets mee. Hij ziet meteen als het hart er niet bij is. In Jesaja staat het regelmatig. Dan wordt er plichtmatig geofferd, maar verder lijkt de levensstijl nergens naar. Armen worden achtergesteld, weduwen en wezen onderdrukt. En ga zo maar door. Dan is je hart er niet bij. En dat is dus een belangrijke conclusie alvast: offers laten als het goed is iets zien van wat er in je leeft. Dan moet de rest daar mee sporen.

Het gaat onze Heer Jezus er om, dat je van binnenuit je leven aan hem overgeeft. Uit de overtuiging dat je hem wilt dienen met alles wat in je is. Nogmaals: hoe breng je dat op? Als het niet meer oplevert dan je er in steekt? En al het niet verplicht is, maar uit je hart moet komen? Hoe breng je dat op?

Nou, dat heeft te maken met wat we deze week vierden. Er is nogal wat discussie geweest over hoe we nou moeten gedenken op 4 mei. En wie allemaal. Maar gedenken heeft ook iets te maken met je leven nu. Als je beseft wat onze vrijheid gekost heeft. Hoeveel mensen hun leven ervoor gegeven hebben. Dan kan het niet anders, of dan raakt je dat. Niet alleen emotioneel. Maar ook in de gevolgen. In hoe je met jouw vrijheid en die van anderen om gaat.

Als jij ziet welk offer Jezus brengt voor deze wereld. Om jou en mij en alle mensen in een vernieuwde wereld, een nieuwe beweging te plaatsen. Waar vergeving het sleutelwoord is. En aanvaarding. En leven door de Geest. Als je ziet welk offer Jezus daar voor brengt. Als je doorkrijgt wat genade is. Dan wil jij daarvoor ook offers brengen. Dan wil je genadevol leven. Dat breng je op, omdat Jezus dat voor jou opbracht. Dat is wat we gaan vieren ook zo. Brood en wijn doordringen ons van de liefde van Jezus. Dat maakt dat je anders in het leven komt te staan. Dat maakt dat offeren niet van bovenaf of van buitenaf op jou opgelegd wordt. Maar dat je dat van binnenuit, vanuit je hart doet.

En dan kun je concreet worden. Wat betekent dat nou voor mij vandaag?

Slide Wat wordt van mij gevraagd?

Hier heb ik met kring 9 vrijwel de hele avond over zitten praten in de voorbereiding. Wat is nou kruisdragen vandaag? Brengen wij wel offers? En welke dan? En weet je, dat is verrekte moeilijk te duiden. Het is een jonge kring. Ze typeerden hun generatie, twintigers en dertigers, als gemakzuchtig. Met de vraag over offeren: *hebben* we het te gemakkelijk of *maken* we het onszelf te gemakkelijk. Een prachtig en eerlijk gesprek hierover volgde.

Hun conclusie was: we vinden onszelf belangrijk. Vaak zelfs *te* belangrijk. Dat komt door de maatschappij waar we in leven. Ook door de opvoeding die ze kregen. Vaak in christelijke gezinnen. Jij mag er zijn. Vent je talenten uit. Kom tot persoonlijke groei. Al dat soort goede dingen. Een fijne boodschap en christelijk ook. Die maken dat we, laten we allemaal naar onszelf kijken, die maken dat ik mezelf te veel in het middelpunt zet. En dát maakt dat ik het moeilijk vind om te offeren. Ik vind het moeilijk om me dingen te ontzeggen. Ik ben snel geneigd om voor mezelf te kiezen.

Een mooie analyse. Het lastige is: dat zit in de mens. In ons allemaal. En in onze maatschappij wordt dat nog eens versterkt. En het mooie is: juist dát wil Jezus veranderen met zijn eigen opoffering. Hij wil van 'ik', naar 'wij'. Van de tegenstelling: tegenover elkaar gaan staan. Naar het gezamenlijke: met elkaar zoeken naar het beste voor iedereen. En volgens mij zit daar precies het offeren van deze tijd. Dat je je 'ik' een minder belangrijke plaats geeft. Dat is overgave. Dat is offeren.

Slide Hoe werkt dat door in de gemeente?

Je zag het ook al bij het Pesach-offer. Als een gezin te klein was om dat op te brengen. Dan moest je dat samen doen. Zo werkt dat bij volgers van Jezus ook.

Lezen: 1 Korintiërs 12:26 (beamer)

Ik had ook andere teksten kunnen kiezen. Woensdag bij de gemeentevergadering lezen we weer een andere. Maar het gaat mij dus om het gezamenlijke.

Je ziet dat het daar vaak aan schort in de maatschappij. Als vluchtelingen zich aandienen. Dan zeggen we: ze mogen niet aan onze vrijheid komen. Maar we bedoelen: ze mogen niet aan *mijn* vrijheid komen. Bang om te offeren verschuilen we ons achter een beperkte groep (bijvoorbeeld 'ons Nederlanders') en gaan tegenover anderen staan. Christenen denken radicaal anders. En dat werkt zich dus uit in de gemeente.

Bijvoorbeeld bij discussies over allerlei gevoelige onderwerpen. Woensdag hebben we het over man-vrouw-ambt. En zomaar laat je je uit elkaar drijven bij zo'n onderwerp. Wordt het wij tegenover zij, in plaats van samen. Dat heb je ook heel vaak bij onze gevoelens met betrekking tot liturgie. Samen betekent dat je wat jou niet aanstaat verdraagt en zelfs omarmt. Omdat het om het gezamenlijke gaat.

Ook bij het nadenken over kringen dreigt het gevaar dat je het 'samen' loslaat. Dat kringen die minder vaak bij elkaar komen naar de goed lopende gaan wijzen en zeggen: jullie moeten maar offeren. Opofferen wat je hebt. Dan ga je het de ander weer voorschrijven. Dan gooi je het over de muur bij de anderen en zegt: lossen jullie het maar voor ons op. Dat doen we niet zo. Offeren werkt nooit door het op te leggen. Ook niet door de kerkenraad. Dan krijg je alleen maar verliezers.

Maar ook andersom: goed lopende kringen kunnen niet zeggen: wij hebben het goed. Zoeken jullie het als kringen die minder intensief en diep contact hebben maar uit met elkaar. Het moet niet 'hun probleem' zijn. Maar 'ons probleem'. Als er kringen zijn die niet goed lopen. Dan kun je als goed lopende kring niet vanaf de zijlijn gaan roepen. Hoe goed en goedbedoeld de adviezen ook zijn. We staan namelijk allemaal op het speelveld. En hebben hetzelfde doel. Dat we samen één lichaam zijn. Samen volgers van Jezus. Elkaar bemoedigen. Elkaar meenemen.

En om dat laatste lijkt het de kerkenraad goed om naar de kringen te kijken. Sommige kringen zijn wel erg eenzijdig in leeftijdsopbouw of -fase. Door dat meer te mixen verlies je misschien wat veiligheid en vertrouwdheid, maar kun je op den duur meer voor elkaar betekenen en van elkaar leren. Veel mensen verlangen er ook naar dat de kringen veranderen. Hebben zin in volgend seizoen, omdat ze dan weer met nieuwe mensen mogen kringen. Inspireren en geïnspireerd worden.

Offeren in de gemeente is dus: samen de schouders er onder. Dingen die jij *in principe* niet hoeft te dragen, die draag je *uit principe* wel mee. Omdat je samen avondmaal viert. Jezus zette zijn schouders onder jouw leven. Om je te bevrijden. God koos er voor om de mens niet tegenover zich te laten staan. Maar om samen op te trekken. De relatie, het verbond, te herstellen. Nou, als Jezus dat voor ons doet. En ons voordeelt. Dan moeten wij er samen uit komen. Dat zijn we aan elkaar en aan onze Heer verplicht. Amen